

50^e Jaargang

Dinsdag 16 februari 2015

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

De laatste klop op Judas' hart

...en hij kuste Hem. Maar Jezus zeide tot hem: Vriend, waartoe zijt gij hier? (Mattheüs 26:49b-50a)

Vorige keer hebben we ook al stilgestaan bij de voorlaatste ontmoeting tussen Jezus en Judas. Toen letten we vooral op wat Judas heeft gedaan: *'en hij kuste Hem'*. Deze keer letten we op wat de Heere Jezus doet.

Ja, wat doet de Heere Jezus eigenlijk, als Judas Hem kust? Als Judas Zijn hand in zijn verradershanden neemt, veinzend het hoofd buigt en die hand kust? Bidt de Heere Jezus dan om vuur van de hemel, zodat de verrader in een ogenblik verteerd wordt?

Nee, dat doet Christus niet. Integendeel, gewillig ondergaat Hij deze verraderlijke begroeting. Hij laat Zich kussen. Waarom?

Omdat ook de kus van Judas een bestanddeel is van de drinkbeker van Christus' lijden. Omdat ook de kus van Judas een deel is van de prijs die Christus moet betalen om Zijn Kerk vrij te kopen. En Christus is zeer gewillig om die prijs volkomen te betalen. Daartoe heeft Hij Zich van eeuwigheid bereid verklaard. Daartoe is Hij ook hier – in de olijvenhof van Gethsémané – volkomen bereid. Over enkele ogenblikken zal Hij het zeggen tegen Petrus: *'De drinkbeker die Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik die niet drinken.'* Ja, Christus' liefde tot de eer van Zijn Vader en de zaligheid van Zijn Kerk is zo groot, dat Hij het Judas toestaat om Zijn hand te kussen.

Maar dan opent de Heere Jezus ook Zijn mond. Hij spreekt Judas aan: *'Vriend, waartoe zijt gij hier?'*

'Vriend' – met dat ene woord wijst Christus Judas op al zijn voorrechten. Met dat ene woord wekt de Heere Jezus de herinnering aan al die keren dat Judas in het gezelschap van de Heere Jezus verkeerde. *'Vriend'* – denk eens terug aan dat moment dat Ik u riep als discipel. *'Vriend'* – denk eens terug aan al die woorden die u uit Mijn mond hoorde. *'Vriend'* – denk eens terug aan al die wonderen die Ik voor uw ogen deed. *'Vriend'* – denk eens terug aan al die waarschuwingen die Ik u gegeven heb.

En dan: *'Waartoe zijt gij hier?'* O nee, dat is geen vraag waar Jezus het antwoord niet op weet. Want Christus weet alle dingen. Hij weet ook met welke bedoeling Judas in Gethsémané is. Eén van de andere evangelisten vermeldt dat Christus Judas gevraagd heeft: *'Verraadt gij de Zoon des mensen met een kus?'*

Maar als Christus toch vraagt: *'Waartoe zijt gij hier?'*, is dat om Judas te confronteren met de waarheid. Judas, zeg nu eens eerlijk: wat komt u hier doen? U bent hier om Mij te verraden. En vergelijk dat nu eens met al die drie jaar dat u in Mijn nabijheid bent geweest. Judas, stel uw eigen

zonde en boosheid eens tegenover Mijn goedheid! Judas, onderzoek uzelf eens. Leg uw naam (*'vriend'*) eens naast de praktijk van uw leven (*'waartoe zijt gij hier?'*)

Nee, dat is niet het eerste woord dat Judas uit Christus' mond heeft gehoord. De Heere had al zo vaak op zijn hart geklopt. Jezus had hem geroepen tot discipel. En toen Judas Hem was gevolgd, had hij de preken van de Heere Jezus gehoord. De Heere Jezus had Judas bovendien heel persoonlijk gewaarschuwd: *'Eén uit u is een duivel'. 'Voorwaar Ik zeg u, dat een van u Mij zal verraden.'*

En nu houdt Jezus nog niet op. Nog een keer waarschuwt Hij. Wat is Hij lankmoedig. Groot van geduld. Wat gaat Hij tot het uiterste om Judas te waarschuwen!

Hoe vaak hebt u de roepstem van de Heere al horen klinken? Jongeren, misschien hoorde je Gods roepstem in een preek. Maar je legde het weer naast je neer. Misschien gebeurde er iets ergs. Je was een ogenblik onder indruk. Maar je leefde weer verder. Laten we toch bedenken, dat er een keer komt, dat Christus voor de laatste keer op de deur van ons hart klopt.

En dan is het meest aangrijpende, dat Mattheüs 26 ons wel de laatste kus van Judas' mond en de laatste klop op Judas' hart beschrijft. Maar niet de laatste ontmoeting tussen Judas en Jezus. Want als Judas enkele uren later sterft, ontmoet hij God als Zijn Rechter. En op de jongste dag zal Christus Judas oordelen. Dan komt alles terug. Ook de laatste kus van Judas' mond. Ook de laatste klop op Judas' hart. En dan zal de toorn van de Zoon ontbranden.

Tegen die achtergrond wordt u, jou en mij in alle ernst toegeroepen: *Kus de Zoon!* (Psalm 2:12) Val Hem te voet. Zo schuldig en ellendig als u bent. Smeek Hem om genade. Nee, niet huichelend zoals Judas. Maar oprecht. Uw armoede, gebrek, schuld erkennend.

Voor wie zo tot Hem komen, valt het eeuwig mee. Want nóg laat Hij Zijn doorboorde handen door zondaarshanden vastgrijpen en kussen.

A.J.T. Ruis

Van opa mag alles

'Van opa mag alles!' Dat hoor je kleinkinderen nog weleens zeggen. En het is wel waar, denk ik. Veel opa's zijn heel wat toegeeflijker en milder voor hun kleinkinderen, dan dat ze vroeger voor hun eigen kinderen waren. Trouwens, zie je dat niet in het algemeen bij oudere mensen? Ze worden milder, ze zijn minder vurig dan vroeger. En daar zal best een verklaring voor zijn. Vaak is het vrij onschuldig. Wat wel een probleem is, dat is dat veel mensen ook zo over God denken en over de dienst van God. Vroeger was God strenger, vroeger ging het in de kerk veel over de zonde, maar dat is nu anders geworden. Veel mensen zien de Heere net als een opa die zachter en toegeeflijker is geworden. En zo moet er volgens hen ook gepreekt worden.

Bij Daniël zie je die verandering niet. Als het gaat om zijn Godsbeeld en zijn verkondiging van Gods Woord is hij nog net als vroeger. We weten uit de eerste hoofdstukken dat Daniël zonder aanzien des persoons het aandurfde om koning Nebukadnezar tot bekering te roepen. Hij wees zijn zonden aan en was niet bevreesd om deze machtige tiran te weerstaan. Je zou kunnen zeggen: toen was Daniël nog jong. Toen was hij vurig. En scherp. Onbezonnen misschien ook. En dat zie je wel meer bij jonge mensen. Ze overzien de impact van hun woorden niet. Ze denken dat ze de wereld kunnen veranderen, ze hebben hun idealen. Bovendien zijn ze energiek en strijdlustig, overmoedig vaak, enzovoorts. Maar als mensen ouder worden, dan hebben ze al zoveel meegemaakt. Ze hebben veel idealen in het niets zien eindigen, ze hebben moeten ondervinden dat ze beperkingen hebben. En datgene wat ze vroeger als waarheid zagen, zijn ze gaan nuanceren.

Die verandering zie je soms ook ten aanzien van geestelijke dingen. Er zijn ouderen die vroeger reformatorisch dachten over zonde en genade, over wedergeboorte, bekering en geloof. Ze hanteerden in hun gezin heldere regels over de zondag, kerkgang, muziek, televisie, kleding en dat soort dingen.

Maar, toen de kinderen groter werden, is alles gaan veranderen. Die kregen bijvoorbeeld vrienden uit evangelische kringen, ze gingen naar EO-jongerendagen, kregen daar verkering. Uiteindelijk verlieten ze de kerk waarin ze gedoopt zijn, ze gingen anders denken over het geloof. En ook hun uiterlijke levenspraktijk werd in veel opzichten anders dan hoe ze zijn opgevoed. En wat gebeurt er dan nogal eens? Ouders en grootouders laten zich beïnvloeden door hun kinderen en kleinkinderen. 'Want ze zijn zo serieus'. En ze gaan dingen die vroeger onopgeefbaar voor hen waren, anders zien.

Hoe anders is het bij Daniël. Als hij oud is, dan is hij nog altijd even scherp. En ook nu hij al over de tachtig jaar is, kan hij niet anders dan eerlijk de zonde bij Belsazar aanwijzen. Dat ligt dus niet aan leeftijd of aan vurigheid. Als we Gods Woord hebben door te geven, dan moet dat eerlijk gebeuren. Dan kan geen mens, dan kan geen prediker zelf een selectie maken van wat hij zegt en wat hij niet zegt. Als het God heeft behaagd om deze dingen te openbaren, dan hebben wij geen keus. En de Heere heeft het geopenbaard met het doel dat we ons zouden bekeren. Daarom laat Hij Zijn heilige wet scherp prediken. En daar moeten we ons niet tegen verzetten. Dan moeten we het een dominee niet verwijten als hij de zonde moet blootleggen. Elke keer weer. Je gaat het een chirurg toch ook niet verwijten dat hij een mes gebruikt? Hij doet dat toch met het oog op genezing? Je verwijt het een boer toch ook niet als hij met zijn ploeg het land open maakt? Dat doet hij toch met het oog op de oogst? En zo moeten we het een eerlijke prediking ook niet verwijten als de zonde wordt aangewezen. Dan moeten we niet zeggen dat dit zo niet meer hoeft.

De Heere is niet anders gaan denken over de ernst van de zonde. Er is geen verandering in de manier hoe God de wedergeboorte werkt. De bekering bestaat nog steeds in de afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens. En het geloof is nog steeds een gave van God. En zou de Heere echt anders over homoseksualiteit zijn gaan denken als in de dagen van Mozes en Paulus? Is Hij veranderd in Zijn gedachten over de wereld en haar begeerlijkheid? Mag een christen de wereld nu wel liefhebben?

Jongelui, dat is allemaal niet veranderd, wat er vandaag de dag ook gezegd mag worden. De Heere is niet zoals een opa, die voor zijn kleinkinderen heel wat milder is als voor zijn kinderen. Mensen van de 21e eeuw mogen echt niet meer dan de mensen in de 1e eeuw. En zij worden ook niet anders bekeerd.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Daniël 5:22-23
En gij, Bēlsazar!
(...) hebt u verheven
tegen den Heere des
hemels (...).

De Heere is de Alpha en de Oméga

DL hoofdstuk 5 art. 7 en 8

In de berijmde Psalmen staan gouden regels. Eén daarvan is: De Heer' Wiens werk ik roemen zal (Psalm 73:14). Dat werk van de Heere bevat veel, laat veel zien en kennen. Hierin is overeenstemming met de Leerregels. In artikel 7 wordt gewezen op het werk Gods. Het werk Gods wordt gezien in 's Heeren bewaring en vernieuwing. De werking ervan wordt gekend en bemerkt in het leven van zondaren.

Zondevergeving

Het noemen van de naam zondaren roept aanmerkingen op. De Dordtse vaders wijzen toch op publieke zondaren. Bedreven schanddaden. Zeker is dat. Maar we weten waarom er gewezen wordt op bedreven zonden. De gevolgen ervan. Wat God de Heere doet en wat werkt in hart en leven. Nu wil dit niet zeggen dat het vrij zijn van publieke wandaden inhoudt dat er geen zonde, geen enkele zondige daad meer is. De Heere verbiedt zondige gedachten en daden, maar Hij vraagt ook goede gedachten en daden. Het 'zijt heilig want Ik ben heilig' behoort tot de grondwet van het Koninkrijk der hemelen. Zondaar is en blijft men na de wedergeboorte. De apostel Johannes schrijft: Indien iemand zegt dat hij geen zonde heeft, die bedriegt zichzelf en de waarheid is niet in hem. 1 Joh. 1:8. De tekst ziet niet op het verleden, maar op het heden. Door Gods goedertierenheid, door Zijn onveranderlijke trouw, komt het steeds tot bekering met gevolg dat er de droefheid naar God is. Men zoekt vergeving, verzoening, want het leven met God is het leven van het leven. Er is begeren, verlangen, uitzien naar de kracht van het bloed van de Middelaar in het leven. Het wordt gedaan

met overtuiging, met zekerheid. Er staat: begeren en verkrijgen door het geloof. Men weet en kent en gelooft dat het bloed van Jezus reinigt van alle zonden. Er wordt van harte geloofd en wel met een verbroken hart. Het tegen U, ja U alleen heb ik gezondigd, is niet vreemd. Het niet te kunnen voldoen aan de eisen van de Heere maakt klein en ootmoedig, maar het oog mag gericht op het blijvende, krachtige, alles reinigende bloed. Dat bloed bedekt voor en neemt weg van het alziende oog van God. De werkelijkheid daarvan wordt gekend en zelfs gevoeld. Er staat: de genade van God wordt wederom gevoeld.

Gevoel

Het geestelijke leven blijkt in het gevoelsleven. Werkt daarin. Het is niet zonder gevoel. Gelijk een mens zonder gevoel een on-mens wordt genoemd, zo staat men zonder gevoel buiten het geestelijk leven. Het gevoel is een wezenlijk bestanddeel van het ware leven. Door Gods goedheid laat God de Heere gevoelig ervaren dat Hij genadig, barmhartig en groot van goedertierenheid is. Het wordt rijk beleefd en gevoeld. Er is gezegd: er is gevoel zonder geloof, maar geen geloof zonder gevoel. Zo is er geen genadebeleving zonder gevoel. Gaan nu beide samen door de genadevolle werking van Gods Geest, naar Gods wil, dan blijft het hart er niet koud onder. Het hart dringt aan om de genadige, getrouwe God aan te bidden. Hem te loven en te prijzen. Er wordt naar de Psalmen gegrepen. Maar daar blijft het niet bij. Wat de Heere in Zijn Woord vraagt en zelfs eist, namelijk om te leven naar Zijn wil, spreekt en wordt gezocht. De onmacht daartoe drijft biddend uit naar de Geest. Gods Geest geeft de juiste levenshouding, de Bijbelse levenswandel. De zaligheid wordt gewerkt met vreze en beven. Wat in art. 7 staat is ontleend aan Filippenzen 2:12. Vreze en beven. Deze beide woorden wijzen niet op een leven vol onzekerheid. Juist het tegendeel. Het wijst op de levenshouding die gericht

is op de Heere, Zijn dienst en de naasten. Het staan in de wereld. Het is een levenshouding waarin kennis spreekt van de Heere. Met diep ontzag, met eerbied, met hoogachting, met erkenning gaat men de weg door de Heere bepaald. Belijdend: houd mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zullen wankelen (Psalm 17:5). Gaat het over de zaligheid, de eeuwige gelukzaligheid, dan staat die niet los van de weg naar die zaligheid. De wandelaar naar Sion kent het gebed: en doe mij toch met vaste schreden de weg ter zaligheid betreden (Psalm 139:14).

Prediking

Na de intrededienst of na de nieuwjaarsdienst wordt de predikant toegezongen Psalm 119:9. Doe bij Uw knecht weldadigheid o Heer' opdat hij leve, Uw woorden moog bewaren en dat Uw Geest hem ware wijsheid leer, zijn weg verlicht, de nevels op doe klaren, dat zijne ziel de wond'ren zie en leer, die in Uw wet, uw Woord, alom zich openbaren. Dit hoort de predikant. Als het goed is, is dit ook zijn gedurig gebed tot God om een recht, een oprecht dienaar van de Heere te zijn. Dit gebed moet zich niet beperken tot de dienst in de eerste gemeente. In de eerste gemeente heeft men geen voorraad. Bij de tweede of derde gemeente is dat anders. Er liggen preken of preekschetsen in de kast en het kan zijn dat daar een stempel van goedkeuring op rust en het zo gebruikt wordt. Het af en toe gebruik mag zeker. Maar daar mag het niet bij blijven. Voor het Woord, de tekstkeuze, de bediening van het Woord dient toch gebeden te worden tot de Heere. Het bewaart voor eenzijdige tekstkeuze of het betreden van dezelfde paden. Eigen leven staat daar niet buiten. Kennis van de tekst, inzicht in het Woord van de Heere, de stuwende verlichting van de Heilige Geest verrijken het leven. Het leidt tot de belijdenis: hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest, geen honig kon 't gehemelt' beter smaken, alleen door Uw bevelen

krijgt mijn geest verstand van God en Goddelijke zaken. Psalm 119:52. Wat kan dan de kansel trekken. Niet om er op te staan, maar om door te geven wat men ontvangen heeft. Het werk, de werken van de drie-enige God. De Dordtse vaders leefden daarbij en daardoor. In getuigenissen en besluiten kunnen we het merken en we zien het ook in de drang om te komen tot een getrouwe vertaling.

God bewaart

In hoofdstuk 5 van de Dordtse Leeregels wordt onderstreept en sterk beleden dat de volharding van de heiligen niet aan de vrije wil van de mensen, maar aan God de Heere moet toegeschreven worden. Het wonder is groot en het mag in de prediking niet ontbreken dat er in de wereld heiligen komen en zo leven en dat die er blijven tot op de jongste dag. De dag aller dagen. Niets van de mens en door de mens kan heiligheid tot stand brengen in het leven. Naast de onmacht is er ook de onwil. Vandaar dat het vernieuwende, heiligende werk van de Heilige Geest ootmoedig en oprecht beleden wordt. Dat ik zo mag zijn zoals het Woord aangeeft en dat ik zo blijf, dat heb ik te danken aan de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Artikel 8 houdt ons daar bij stil. Artikel 7 wijst er op dat de Heere de gelovige als hij struikelt bewaart. Het nieuwe leven, het onverderfelijk zaad van de wedergeboorte, door God in het hart gelegd, vergaat niet. Het laat door de genadevolle kracht van de Heere vrucht zien: bekering, droefheid naar God, het begeren en het verkrijgen van de vergeving van de zonde. Het weer gevoelen van Gods genade. Het aanbidden van God en Zijn genade en het willen leven in de vreze des Heeren. Rijk wordt weergegeven uit de Schrift wat de Heere in het leven doet. In art. 8 wordt gewezen op het eenzijdig werk van de drie-enige God voor de zondaar, voor het kind. De kerngedachte is dat de volharding niet ligt in de verdienste van een gekende des Heeren, ook niet in het kinschap of in het zoveel geleerd te hebben of in het zo te kunnen preken. Het moet heengaan naar het oprecht belijden: De Heere Wiens werk ik roemen zal. Dan gaan we ook als ambtsdrager, als een begenadigd zondaar, door de gemeente. Niets te zijn of te kunnen maar wetend, verwachtend dat de Heere nooit laat varen de werken van Zijn handen. Aan het begin van arti-

kel 8 wordt iedereen, wie men ook is, aan de kant gezet. Wat ook gebeurt, wat ook blijvend is, is alleen te danken aan de Heere. Eigen verdiensten of krachten vermogen niets. Dit wordt bijzonder beleden in verband met de leer van de Remonstranten. De Remonstranten zien volharding als vrucht van ons verdienen. In hoofdstuk 5, waar het gaat over de verwerping der dwalingen, staat in artikel 2: God voorziet de gelovige mens wel met genoegzame krachten om te volharden en God is bereid die in hem te bewaren zo de mens zijn plicht doet. De bewaring is er, wanneer er is beantwoording aan zijn roeping. Zo gezien, zo gesteld, is volharding een voorwaarde. Deze voorwaarde geldt in het nieuwe verbond en de mens moet en kan deze voorwaarde volbrengen door zijn eigen wil. Het eeuwig wel of wee hangt af van doen of niet doen. God wacht. Wacht zelfs af. Wie die leer gelooft en aanhangt kan geen broeder zijn.

Genadige barmhartigheid

De Dordtenaren belijden: de aanhangers van de Remonstrantse leer zijn rovers van Gods eigen eer en zijn tegen het apostolische getuigenis. God is het Die ons ook zal bevestigen tot het einde toe om onstraffelijk te zijn in de dag van onze Heere Jezus Christus (1 Kor. 1:8). Het volle accent valt op soevereine genade. Vandaar dat we lezen in artikel 8: bewaring bij de verlossing is alleen te danken aan Gods genadige barmhartigheid. Een pleonasme. Een dubbel gezegde zouden we kunnen zeggen. Het dubbele belijden is niet te vergaand maar is een uitdrukking van grote verwondering en

aanbidding, van eindigen in Gods onveranderlijke trouw. Zijn welbehagen. Dit mag niet leiden tot lijdelijkheid of valse hoop. Het gaat goed en het komt goed. God de Heere houdt vast. Zijn verkiezing en Zijn genade zijn onberouwelijk. Die levenshouding is tegen het Woord, tegen de geestelijke beleving. Tegen de doorgaande zelfkennis. Wat er staat in artikel 8 wordt niet voorbij gezien, maar beaamd. Het blijven staan en leven in de staat der genade is alleen aan de Heere Zelf te danken. In het licht, in het besef van de werkelijkheid wordt dit beleden en er wordt voor gebeden. We dienen te onthouden en niet te onderschatten, dat de Heere Jezus ons ook de bede heeft gegeven: Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. In zondag 52 wordt beleden dat wij zo zwak zijn, dat wij niet één ogenblik kunnen bestaan. Niet één ogenblik, dat is niet één seconde. Wordt dat vandaag niet onderschat? Achter de werkelijkheid van onze hopeloosheid wordt spoedig een vraagteken gezet. Er wordt aan voorbij gezien dat er een vijand is binnen de poort. Gaat het berijmde vers 7 van het Gebed des Heeren gebeden worden? Het is de hartelijke vraag om wat niet mag gebeuren. Het uitspreken van eigen werkelijkheid hoort daarbij. Wat wordt er van ons in die staat, o Vader, zo Gij mij verlaat? Het maakt stil en krachtig. Want de Heere onderstreept iedere keer: Ik zal Mijn werk volbrengen.

M.C. Tanis

Van de redactie

Jarigen

Ds. M.C.Tanis werd 86 jaar en ds. P. den Butter 77 jaar. De Heere is goed voor hen. Zij mogen nog preken en schrijven. De Heere gedenke hen bij het klimmen der jaren in alle opzichten.

Ontmoetingsdag Werkendam

We geven u de datum door, dan kunt u die noteren: D.V. zaterdag 11 april.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen: D.V. dinsdag 3 maart 2015. Kopij graag binnen donderdag 19 februari.

AvH

Tweede kerkdienst

U hebt de afgelopen weken meermalen kunnen lezen over de lege kerken tijdens de tweede dienst. De Christelijke Gereformeerde kerken werden door C.S.L. Janse ook genoemd onder de risicogroepen. Ik wil graag een stem uit de praktijk laten horen.

Hoe staat het hiermee in onze kerken? Ik kom van zondag tot zondag in allerlei gemeenten; ik neem in die gemeenten nauwelijks waar dat de belangstelling voor de middagdienst taant. Meerderen met mij zullen zich verwonderen over de voortdurende trouw die waargenomen wordt in de kerkgang, in beide diensten. Ik kom een gering aantal zondagen ook in enkele anders gerichte gemeenten. Hoewel deze gemeenten qua ledental door de jaren heen zich redelijk weten te handhaven, is daar in ernstige mate de verwaarlozing van de middagdienst waar te nemen. Dat geldt ook van veel gemeenten die een middenpositie innemen. In dit verband denk ik aan een meditatie, die maanden terug in de Wekker stond. Deze was van de hand van Professor Selderhuis over Lukas 18:8 "Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" Ik heb de letterlijke tekst wel gezocht, maar ik kon deze niet vinden. Onze broeder sprak daarin uit dat hij bang was, in verband met deze tekst. Hij was bang als hij de lege banken zag, zowel in de middagdienst alsook in de morgendienst. Hij gaf zelfs ook aan dat hij bang was voor zichzelf: zal ik staande blijven? Hij gaf een eerlijke analyse over de nood van onze kerken. Dat sprak mij aan en we hebben hierover een goed contact gehad. Het komt dus in een groot aantal gemeenten onder ons wel voor en het was goed en nuttig dat br. Selderhuis dit zo aangaf. Ik hoop dat zijn woorden gehoord worden in de kring van onze kerken.

In onze kerken wordt echter heel verschillend geoordeeld over dit verschijnsel. Jaren geleden hoorde ik een ouderling zeggen: "Je kunt toch niet verwachten dat de mensen tweemaal per zondag naar de kerk komen?" Ds. Tukker merkte vele jaren terug al op: De Avondmaalstafels worden voller, de kerken worden leger. Dat is uiteraard in onze ogen onbestaanbaar.

Nu zou men kunnen opmerken dat er nergens in de Bijbel staat dat we tweemaal naar de kerk moeten komen. Als men dat tegen mij zegt, geef ik wel eens ten antwoord: Nee, u hebt gelijk, dus we zouden ook wel drie diensten kunnen houden?

Ik las dat iemand de twee zondagse diensten grondde op de tempeldienst, namelijk op het morgen en avondoffer. De zondag is verder de dag des Heeren en ook de dag des Héeren. Deze dag is Hem gewijd en geheiligd. Wat zou je anders op die dag willen doen? Allerlei andere bezigheden passen toch niet bij deze dag? De zondag straalt vanouds

een vredige rust uit. Daar behoren rustige en niet gejaagde samenkomsten bij. Korte diensten moeten we in dit verband beschouwen als afbraak van de zondag en de kerkgang. Ik zelf leer steeds beter om niet te lang te preken (dat is echt een hele oefening!), maar we moeten zeker geen kerkdiensten van een uur of ruim een uur hebben. Mensen, vooral jonge mensen, vragen om een stevige preek, die een appel doet op de aandacht. Neem er de tijd voor. Wij predikanten hebben de roeping de mensen te bepalen bij de kracht van Gods Woord. Zou men een kaartje kopen voor een belangrijke lezing, dan zouden we ons beet genomen hebben als we weer gauw buiten zouden staan. We hebben nergens bezwaar tegen een ruime maat; waarom krijgt dan de kerkganger geen waar voor zijn "geld?"

Ik wijs nog op een tweetal aspecten. We wensen allen dat de kerkdienst een ontmoeting brengt met de Heere. Als God er nu wel is, en ik ben er niet, hoezeer smaadt ik Hem dan. Als ik sterven zou na een halve zondag, na een absentie in Gods huis, hoe kan ik Hem dan ontmoeten? Hij spreekt in de prediking, hoe kan ik het verantwoorden dat ik er geen belang bij had? Realiseren we ons dit alles wel voldoende? De kerkdienst is de plaats van het gebed. Had ik Hem niets te vragen dat moment? Kon ik het alleen wel af? Een lege kerk getuigt dat het volk geen belang heeft bij de drieenige God. We doen de openlijke keus voor de wereld.

Er is nog een overweging te maken. Als er veertig van de honderd zijn, terwijl die honderd samen de verantwoordelijkheid hebben genomen voor de belangen van de gemeente, laat ik anderen de "lasten" dragen. Hier speelt ook een intermenselijk gegeven. Ik denk aan een dienst die ik beleefde: van de zeventig waren er twintig. Eén gezin met kinderen was erbij. Hoe lang denkt u dat die twintig nog komen? Ze worden mede weggezogen bij het Woord door toedoen van anderen. Die mogelijkheid is tenminste reëel aanwezig.

Maar hoe komt het eigenlijk dat mensen het laten afweten? De grootste oorzaak zou wel eens kunnen liggen bij de arme prediking, die de hoorders niet aanspreekt en hen niet bepaalt bij de ernst van de eeuwigheid. Laten de predikanten daarom de hoorders bewegen tot het geloof in alle lankmoedigheid en leer, dan bewegen zij hen ook tot de "gemeente Gods", zoals de Catechismus het zo waardig uitdrukt. Waar zijn de negen?

P. Roos

Christus en de Samaritaanse vrouw (9)

De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man. Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd. De vrouw zeide tot Hem: Heere, ik zie, dat Gij een profeet zijt (Johannes 4 : 17-19)

Vier dingen heeft de Heere Jezus tot nu toe gedaan in Zijn ontmoeting met de Samaritaanse vrouw. Om te beginnen heeft Hij de Samaritaanse vrouw opgezocht (vs. 4-6). In de tweede plaats heeft Hij het gesprek met haar gezocht, toen Hij zei: 'Geef Mij te drinken' (vs. 7). In de derde plaats heeft Hij haar gelokt door te spreken over levend water (vs. 10 en 13-14). En in de vierde plaats heeft Hij haar geconfronteerd met haar zonde, toen Hij zei: 'Ga heen, roep uw man, en kom hier' (vs. 16).

Overtuigen van zonde

Op die laatste woorden geeft de vrouw een korte, ontwijkende reactie: 'Ik heb geen man'. Hutcheson merkt in dit verband op: 'Het is niet ieder gezicht van de zonde dat de zondaar zal overtuigen, maar Christus moet het thuisbrengen op het geweten en de zonde ontdekken als opgemerkt door Zijn alles doorzoekend oog'.

Welnu, dat laatste zal nu ook gaan gebeuren. Opnieuw neemt de Heere Jezus het woord: 'Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man. Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.'

Met enkele woorden laat de Heere Jezus merken, dat Hij alles weet van de Samaritaanse vrouw. Hij plaatst haar verzondigde leven in het licht van Zijn alwetendheid.

Aan stukken

Eerst wijst Hij op het verleden van de Samaritaanse. Ze heeft vijf mannen gehad. We moeten ons dat zo voorstellen: Deze vrouw is tot vijfmaal toe getrouwd geweest. Maar in haar huwelijk vertoonde ze iedere keer zo'n ontrouwe opstelling, dat haar man zich genoodzaakt zag om haar een scheidbrief te geven.

Wat aangrijpend. Deze vrouw ontving van God ooit een huwelijk. Maar ze brak dat huwelijk zelf aan stukken. En dat gebeurde niet één, maar vijf keer. Wat heeft deze vrouw gezondigd. Tegen mensen. Maar boven alles tegen God Die het huwelijk heeft ingesteld.

En nu woont ze ongehuwd samen. Ook van die situatie blijkt de Heere Jezus op de hoogte. En Hij velt er een scherp oordeel over: 'en dien gij nu hebt, is uw man niet'.

Verborgene onreinheid

Hutcheson tekent aan: 'Christus heeft er bijzonder weet van, in welke zonden mensen liggen, hoe verborgen ook, en vooral heeft Hij een oog op verborgen onreinheid'.

In die woorden ligt een dringende aansporing om onze zonden voor de Heere te belijden. Ook onze verborgen zonden. Of die nu liggen op het terrein van de zonde van de Samaritaanse vrouw of op een ander vlak.

En als het zo is, dat ons kind of klein-kind openlijk leeft in de zonden van de Samaritaanse vrouw? Nee, dan zullen we die zonde nooit mogen vergoelijken. Maar zullen we, wanneer we bidden voor ons (klein)kind, niet vergeten de vinger te leggen bij Johannes 4? Christus Die juist deze vrouw opzocht en tot bekering bracht, is nog Dezelfde!

Hoe reageert de Samaritaanse, als de Heere Jezus de werkelijkheid van haar verzondigde leven openlegt?

Let u eerst even op wat ze niet doet. Ze ontkent de woorden van de Heere Jezus niet. Ze vlucht niet weg in allerlei verontschuldigen. Ze wordt evenmin

boos, als de werkelijkheid van haar leven zo pijnlijk onthuld wordt.

Een Profeet

Maar ze zegt: 'Heere, ik zie dat Gij een Profeet zijt'. Daarmee bedoelt ze: Ik zie dat U door God gezonden bent. En dat U Gods woorden spreekt. Ook de woorden over de zonde in mijn leven, het zijn de woorden van God.

Ziet u, hoe de Samaritaanse hier buigt voor het onderwijs dat Christus geeft in haar ellende? Om het met een woord van Calvijn te zeggen: Ze erkent hier stilzwijgend haar schuld. Duidelijk blijkt daaruit, dat Christus niet alleen confronterende woorden tot haar gesproken heeft. Maar dat Hij haar ook met Zijn Geest overtuigd heeft van zonde.

Als dat gebeurt in mijn leven, ga ik toestemmen wat God zegt over mijn zonde. Dan word ik eerlijk voor God. En kom ik op de plaats waar ik de beschuldigende stem van de wet en van mijn geweten niet langer tegenspreek.

Voor deze keer sluit ik af met een woord uit de 'Leerrede over de Samaritaanse vrouw' van Ralph Erskine: 'Alleen kunnen wij hieruit zien de orde en de handelwijze van God, Die Hij houdt in het krachtdadig werken op het hart van de zondaren, te weten dat hoe meer Christus de zonde ontdekt en het hart van de zondaar daardoor aanraakt, zulks in hem zoveel te meer achting en waardering van Hem verwekken zal...'

A.J.T. Ruis

Vragen uit Canada (3) en het Heilig Avondmaal

Graag ga ik nog even in op een vraag over Genesis 11 vers 6. Daar staat: “En de HEERE zeide: Ziet, zij zijn enerlei volk en hebben allen enerlei spraak; en dit is het dat zij beginnen te maken; maar nu, zou hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?”

In de King James Version, waaruit onze vriend in Canada leest, staat: “Niets zal van hen weerhouden worden wat zij van plan zijn te doen”. Aan de verschillende vertalingen en commentaren kun je zien dat het in de grondtaal, het hebreuws, blijkbaar een moeilijke passage is. Het ene commentaar gaat uit van een vaststelling. God stelt vast dat niets van wat de mensen zich voornamen te doen, namelijk een hemelhoge toren bouwen, voor hen onmogelijk zou zijn. Dat vind je dan ook terug in de Herziene Staten Vertaling. Een ander commentaar ziet in deze woorden geen vaststelling van een feit door God, maar een voornemen van God om de torenbouw te verhinderen: zullen zij niet weerhouden worden? Dit vinden we terug in de Staten Vertaling. De King James Version ziet deze woorden ook als een vaststelling van een feit door God. In beide gevallen is echter het voornemen van God duidelijk: namelijk om de mens in zijn hoogmoed en trots te vernederen. Als de Heere dat niet doet zal de mens in zijn trots en eigenzinnigheid doorgaan namelijk. Een mens zal doorgaan tot het einde, de dood, tenzij God Zelf ingrijpt. Alle zelfvertrouwen, eigendunk, trots en alle zoeken van zekerheid buiten het geloof om, breekt God ook vandaag nog af door de middelen van Woord en Geest. Ook vandaag zien we allerlei torens van Babel oprijzen. Denk alleen maar aan de enorme vlucht die de techniek heeft genomen. Maar wie denkt zich door wat voor middel dan ook onkwetsbaar, sterk en onafhankelijk te kunnen maken, en dus God niet nodig heeft, zal er achter komen dat vroeg of laat al het bouwen aan de torens van Babel op een grote teleurstelling zal uitlopen. Wie leert bouwen op hetgeen God werkt, die zal niet beschaamd worden. De torens van God zullen nooit vallen, Zijn Woord bestaat in der eeuwigheid. De mensen in Genesis 11 gingen in tegen Gods bedoeling om zich over de aarde te verspreiden. Dat streven heeft God verhinderd door een machtig groot wonder: het talenwonder. Hij Die in den beginne hemel en aarde schiep, met alles wat daarin is, scheidt na de zondvloed menigerlei talen. Wat is God toch oneindig groot en machtig. Zijn ingrijpen had onmiddellijk effect. God maakte scheiding tussen de mensen. Men wilde de macht en eenheid zonder en tegen God. En daarin zal God blazen. God verstaat en begrijpt elke taal. Daar kwam eens een kind achter toen hij op een grote foto in een tijdschrift een biddend chinees meisje zag. Mama, zei hij: kent God ook chinees? God is zo groot dat Hij iedereen verstaat. Maar ook zo groot dat Hij tot mij spreekt in mijn eigen taal. Zullen Gods kinderen nu in de hemel en straks op de nieuwe aarde elkaar allemaal verstaan? Spreken zij dezelfde taal? Dat zal toch wel? Alle barrières zullen zijn opgeheven. Men zal elkaar niet alleen geestelijk verstaan, maar ook letterlijk. Tot zover de beantwoording van de vragen uit Canada.

Ik ga nu beginnen met de beantwoording van een vraag die te maken heeft met belijdenis doen en Avondmaal. Wat te

denken van de volgende uitdrukking in een preek: “Als je hier geen avondmaal kunt houden, dan kun je dat in de hemel ook niet”. Of van deze woorden, ook uit een preek: “Iemand die geen avondmaal kan houden, kan dat in de hemel wel, als je maar geloof, een gelovig hart hebt”. Ik wil wel proberen op deze dingen in te gaan, al moeten we er ons wel van bewust zijn dat we alleen deze zinnen kennen en niet het verband. Als het losse opmerkingen zijn, waar niet nader op werd ingegaan, vind ik het inderdaad voor de hand liggen dat er dan vragen rijzen. Je mag overigens bij het horen van dergelijke uitspraken best aan de dominee vragen wat en hoe hij dit bedoelt. Maar dat even terzijde. Goed, deze woorden: als je hier geen avondmaal kunt houden, dan ook in de hemel niet. Mijn eerste reactie hierop is een vraag. Vieren Gods kinderen in de hemel dan ook nog het Heilig Avondmaal? Dat staat toch nergens? De tekenen van gebroken brood en vergoten wijn zijn daar toch niet meer nodig? Daar heeft Gods kind echte, wezenlijke, geestelijke en eeuwige gemeenschap met de Heere. Zoals aan de schaduwdienst van het Oude Verbond een einde kwam, zo komt ook aan de nieuwtestamentische tekenen een einde. Die tekenen dienen hier ook nog eens als versterking van het geloof. Welnu, ook het geloof dient in de hemel niet versterkt te worden. Het is overgegaan in aanschouwen. Dat allereerst. Er zijn kerkmensen die nooit aan het Avondmaal deel nemen en sterven zonder dat daar ooit verandering in kwam, om de eenvoudige, maar wel aangrijpende reden, dat er nooit honger naar Christus was. Dat is heel erg als een mens geen honger en dorst kent naar de gerechtigheid van de Heere Jezus. Zeker als die mens beweert dat het je gegeven moet worden. Wie dat werkelijk gelooft, leert erom vragen. Wat is de reden dat een mens niet hongert naar de kennis van Christus? Omdat hij hongert naar andere dingen. Naar de ongerechtigheid bijvoorbeeld of naar de eigengerechtigheid. En op grond daarvan zal hij voor eeuwig veroordeeld worden en omkomen. Wie nog voor eigen rekening leeft kan niet deelnemen aan de viering van het Heilig Avondmaal, maar wil dat ook niet. Zijn verdiende loon zal zijn dat ze niet zullen aanzitten straks bij de bruiloft van het Lam, maar buiten zullen moeten verblijven, bij de honden. Vreselijk! Dan die tweede uitspraak: als je maar geloof hebt, ook al ga je niet aan het avondmaal, dan komt het wel goed, je gaat dan naar de hemel en daar zul je dan Avondmaal houden. Nu, dat laatste klopt dus niet. Wel is het zo dat het voor een mens op het geloof aankomt. Is er geen sprake van een waar zaligmakend geloof, dan zal hij niet zalig worden, ook al zit hij bij wijze van spreken zijn leven lang aan de avondmaalstafel. Maar is er wel sprake van waar geloof, dan blijkt dat uit een honger en dorst naar gerechtigheid. Dan zal de nodiging op de avondmaalszondag hem niet onberoerd laten. Maar daarover een volgende keer meer!

K. Hoefnagel

MOLOCHDIENST

Jeremia 7:31

En zij hebben gebouwd de hoogten van Tofeth, dat in het dal des zoons van Hinnom is, om hun zonen en hun dochters met vuur te verbranden; hetwelk Ik niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen.

Afgoderij staat niet stil, maar neemt doorgaans al meer toe. Juda was de afgoden van het heidendom gaan dienen. Juda verbasterde de dienst des Heeren in de tempel. Jeremia 7:31 zegt hoe het verder ging.

Toppunt van goddeloosheid

Tofeth was berucht vanwege gruwelijke afgoderij. Het lag in een dal tussen Jeruzalem en de Olijfberg. Tofeth is afgeleid van een Hebreeuws woord dat trommel betekent. In de Molochdienst werden trommels gebruikt om het gejammer van de kinderen die verbrand werden niet te horen. Die afgoderij werd dicht bij de tempel bedreven, bij de zonnepoort. De beek Kidron stroomde in deze vallei. De heidenen pleegden vaak afgoderij in bossen of onder grote bomen. Vanuit de tempel kon de HEERE de afgoderij als het ware zien. In het dal van de zoon van Hinnom waren hoogten gebouwd om daarop aan de afgoden te offeren. Onder Juda en Israël zijn in de loop der eeuwen veel afgodische hoogten geweest. Onze tekst vermeldt 'hoogten', dus meervoud: er waren meerdere hoogten. De Moloch werd er gediend, de afgod van de Ammonieten, de zonnegod. In 1 Koningen 11:7 staat dat Salomo al een hoogte bouwde voor Molech. Van koning Manasse staat beschreven dat hij zijn zonen door het vuur deed doorgaan in het dal van de zoon van Hinnom. In de tijd van Jeremia werd deze afgodendienst ook waargenomen. Er stond een hol koperen beeld ter ere van Moloch met het aangezicht van een kalf en voor de rest een menselijke gedaante met uitgestrekte handen. Er waren zeven kapellen gebouwd. Wie een duif offerde mocht in de eerste kapel binnentreden, wie een lam offerde in de tweede, wie een ram offerde in de derde, wie een kalf offerde in de vierde, wie een vaars offerde in de vijfde, wie een os offerde in de zesde, wie een zoon offerde in de zevende kapel, waar de Moloch werd gekust. Het kind werd voor de Moloch neergezet, het koperen beeld werd heet gestokt zodat het gloeide en glinsterde van de hitte. Dan kwamen de priesters en legden het kind in de gloeiende armen van de Moloch, onder tromgeroffel werd het kind verbrand. Ezech. 23: 37 en 39 toont dat ook kinderen door het vuur heengingen en dus niet verbrand werden. Men dacht dat de kinderen zo gereinigd werden. "Hetwelk Ik niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen." Een heidense koning had zijn zoon geofferd om de goden te verzoenen. God heeft dit echter nooit gewild, maar juist verboden. Iemand die zijn zoon offerde moest gedood worden (Lev. 20:2-5). En het bevel aan Abraham dan om Izak te offeren? Dit was een

offer aan God en niet aan een afgod. God gebood het niet om Izak echt te doden, maar om de gehoorzaamheid van Abraham op de proef te stellen. Ook was Izak een beeld van de Zaligmaker wat dood en opstanding betreft. Dus God heeft het inderdaad in algemene zin niet geboden kinderen te offeren. Het rijk gezegende Juda was tot het toppunt van goddeloosheid gekomen.

Toepassing

Het pausdom offert kinderen aan kloosters. Daar worden zij geofferd aan onkuisheid en goddeloosheid. Onder ons worden kinderen geofferd aan de Moloch van de wereld, van de zonde, van de overdaad en ongebondenheid van deze eeuw. Veel kinderen worden goddeloos opgevoed omdat ouders de afgoden en de zonde dienen. Kinderen lopen als booswichten over de straat die voor de duivel en de hel opgevoed worden. Deze kinderen verachten de ouders, de predikanten en de onderwijzers. Zulke kinderen zijn niet godsdienstig, komen niet naar de kerk en de catechisatie. Er zijn ouders die hen nooit daartoe aansporen of zelf brengen. Net als Eli zijn zij te toegeeflijk. Sommige kinderen vloeken en zweren, zij leven als heidense kinderen. Vuile en goddeloze taal braken zij uit. Er is geen verschil tussen het offeren van kinderen aan de Moloch en het lichaam van uw kinderen te laten verbranden en het goddeloos opvoeden van kinderen, dat is het verderven van hun ziel. O, geloof toch dat dit een verval is wat tot de hemel roept. De Heere zag met afschuw de Molochdienst van de heidenen. Zo ziet de Heere met afschuw zulke kinderen die de christennaam dragen. Welnu, herstel dit verfoeilijke gebrek. Maak uw huizen niet tot een Tofeth, maar tot een Bethel, tot een huis Gods. Offer uw kinderen niet aan de Moloch, maar aan de Heere op. Dan doet u iets wat de Heere geboden heeft en dat Hem aangenaam is. Hij zou u, Hij zou uw kinderen met ons zegenen en ons uiteindelijk eens brengen waar de ware God te dienen het blijvende werk zal voor de Troon.

A. van Heteren

Leven in een opgebroken wereld....

'Hallo! Ja prima om naar de kerk te gaan en ik luister heus wel. Maar er gebeurt elke week zoveel en ik wil ook niet buiten de groep vallen! Mijn vrienden zijn belangrijk voor me. Ben ik dan ineens geen christen meer? Of schijnheilig omdat ik een keer met mijn vrienden uitga op zaterdagavond? Zo erg is het toch niet!?'

Herken je dit bij jezelf? Ben jij een jongere en wil je daar eens over doorpraten? Kom dan op zaterdagavond eens naar een leerzame en gezellige avond waarop hierover nagedacht en doorgepraat wordt. Waar er naar jou wordt geluisterd. We nodigen je daarom uit voor de Jeugdcontact Oost avond. De spreker is drs. J.A. Schouls en hij kan je veel vertellen over hoe je omgaat met de spanningen tussen christen zijn en meedoen met minder serieuze vrienden.

Je bent welkom op zaterdagavond 28 februari om 19:30 in de Christ. Ger. Kerk van Genemuiden. Ver weg? 'n Beetje wel misschien maar er komen ook jongeren uit andere plaatsen. Er is ook ruimte voor gezelligheid, ontmoeting en onderling contact. Probeer het gewoon eens en kom met je hele vereniging. Daar is heus wel iets voor te regelen. Het adres is: Stuivenbergstraat 2, 8281 EL Genemuiden. De inloop is vanaf 19.30 uur (incl. koffie, thee of frisdrank) en om 20.00 uur hopen we de avond te starten.

Zou je ons via een mailtje willen laten weten of je van plan bent om te komen? Dat is i.v.m. de inkopen. Dat kan naar het volgende mailadres: annaschuttel@hotmail.com

We zien uit naar jouw komst!

Hartelijke groet,
Jeugdcontact Oost-Nederland

Ps: Zet ook alvast de volgende avond in je agenda: 11 april 2015

Dick Sanderma en Dirk Out (redactie), Organist in de praktijk, Bekende organisten over het kerkelijk orgelspel, paperback, 256 blz., € 19,90, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978 90 239 2833 1.

In dit boek wordt duidelijk dat de gemeentezang op veel verschillende manieren wordt begeleid. Negentien min of meer bekende kerkmusici komen in dit boek aan het woord: Wout van Andel, Hayo Boerema, Rien Donkersloot, Kees van Eersel, Peter Eilander, Jan Hage, Harry G. Hamer, Pieter Heykoop, Christiaan Ingelse, Jos van der Kooy, Martin Mans, Gerben Mourik, Peter Sneep, Marco den Toom, Minne Veldman, André van Vliet, Sietze de Vries, Martin Zonnenberg en Jaap Zwart. Het concept van het boek is eenvoudig. Aan allen worden dezelfde vragen gesteld. De gegeven antwoorden zijn uiteraard niet gelijk. Het boek wil tot nadenken brengen over de praktijk van het begeleiden van de gemeentezang in de eredienst. Kennis nemen van de verschillende opvattingen die in dit boek doorklinken kan verhelderend werken en tot kritisch nadenken brengen over de eigen manier van begeleiden. Achttien vragen worden aan ieder voorgelegd. Hoofdstuk 16 gaat over kerkenraad en organist. Rien Donkersloot schrijft dan onder meer het volgende: "Een kerkenraad moet jaarlijks een functioneringsgesprek met een organist voeren, zeker als het gaat om een beroepsorganist die in een arbeidsrelatie tot de kerkelijke gemeente staat. Meestal is zo'n gesprek een goede manier om de betrokkenheid van de kerkenraad te tonen en ook een goed moment om suggesties en andere zaken weer eens te bespreken. Bij conflicten moet direct actie worden ondernomen; het opsparen van problemen tot het eerstvolgende functioneringsgesprek leidt vaak tot frustraties."

Ds. J. Belder, Ik heb geen mens, paperback, 96 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-0262

De ondertitel luidt: 'Over eenzaamheid.' Eenzaamheid komt in onze tijd veel voor. Met name in grote steden leven veel mensen langs elkaar heen. In november 2013 werd een vrouw gevonden in haar woning in Rotterdam die al tien jaar was overleden. Op Urk of in Staphorst en in veel andere plaatsen zou zo iets ondenkbaar zijn. Soms wordt er schamper gedaan over sociale controle, terwijl het echt zijn positieve betekenis heeft. Het is een goede zaak met elkaar mee te leven, naar elkaar om te zien en elkaar te helpen. We lezen op de blz. 50 en 51 het volgende "Circa 1 miljoen ouderen voelen zich vaak eenzaam, 200.000 extreem eenzaam, aldus het Nationaal Ouderenfonds. We hebben het dan over grofweg de helft van de 65-plussers. 'Eenzaamheid' treft ook jongeren. Er lijkt een relatie te zijn tussen veelvuldig gebruik van communicatiemiddelen en eenzaamheid en depressiviteit. Niet verwonderlijk omdat veel contacten oppervlakkig van aard zijn. Er is minder echte verbondenheid." De overheid wil de uit zijn voegen gegroeide verzorgingsstaat ombouwen tot een participatiemaatschappij. Een cultuuromslag naar een meer zorgzame maatschappij is noodzakelijk. De auteur geeft concrete aanwijzingen op blz. 61. "Maak een praatje over de heg of bij de voordeur. Nodig iemand uit voor een kop koffie, et cetera. Omgekeerd moet een 'eenzame' de moed hebben om zichzelf aan te pakken door iemand uit te nodigen. Ergens op af te stappen. Een gesprek te beginnen. Niet lijdelijk af te wachten, niet in de slachtofferrol te kruipen, maar zelf in beweging te komen."

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een
reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

*Rust en ontspanning
in de prachtige Vulkaaneifel!*

dichtbij Friedensstimme-gemeente

**Ruime
appartementen te huur**

Int.: 0049-6594258990 en

www.huizesolagratia.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Psalm 27 vers 4.

Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik
zoeken : dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in
het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te
aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk
te Urk (Eben-Haëzer) geeft met droefheid kennis dat de
Heere op Zijn tijd en wijze uit dit leven heeft weggeno-
men zijn-oud-amtsbroeder.

Jan Bakker

in de leeftijd van 82 jaar

Met dankbaarheid gedenken wij dat hij de gemeente
gedurende vele jaren met liefde, trouw, toewijding, en
met grote nauwgezetheid in het ambt heeft gediend
als diaken. Ook heeft hij jarenlang de gemeente mogen
dienen als koster.

Ons gebed en meeleven gaan in bijzonder uit naar zijn
vrouw, kinderen, kleinkinderen, en verdere familie.
De HEERE trooste en ondersteune hen. Hij heilige deze
roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad.

Ds A. van Heteren preses
W.L.Metz scriba

Urk, 16 januari 2015

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde
Staten en Canada \$ 20,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Leraar
voortgezet
onderwijs

Pabo

Pedagogiek

Masters

Open dag

14 maart

Welkom op onze open dag! Onze docenten vertellen je graag meer over hun vak en studenten leiden je rond. Er worden voorlichtingen en speciale lessen gegeven. Kom je voor de pabo? Dan lichten wij je ook uitgebreid in over de nieuwe toelatingseisen en kun je natuurlijk een kijkje nemen in onze studentenappartementen. Tot 14 maart!

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Kijk voor meer info op
[www.driestar-hogeschool.nl/
pendag](http://www.driestar-hogeschool.nl/pendag)